

UNIVERSITATEA DE VEST DIN TIMIȘOARA
FACULTATEA DE DREPT

***CONTESTAȚIA LA EXECUTARE – INSTITUȚIE FUNDAMENTALĂ A
DREPTULUI PROCESUAL CIVIL***

Rezumat

Coordonator științific

Prof. univ. dr. Claudia ROȘU

Doctorand

Cătălin LUNGĂNAȘU

Cuprins

Capitolul I. Noțiuni introductive	4
1.1. Aspecte generale	4
1.2. Executarea silită – fază distinctă a procesului civil	10
1.2.1. Titlul executoriu	10
1.2.2. Încuviințarea executării silite	15
1.3. Contestația la executare – rolul ocupat în cadrul procedurii execuționale	19
1.4. Istoricul contestației la executare	22
1.4.1. Clasificările inițiale ale contestației la executare	22
1.4.2. Evoluția clasificării contestației la executare	25
1.4.3. Clasificarea actuală a contestației la executare	34
1.5. Definiția contestației la executare	40
Capitolul II. Formele contestației la executare	44
2.1. Contestația la executare silită propriu-zisă	44
2.1.1. Motivele contestației la executare propriu-zise	44
2.1.2. Obiectul contestației la executare propriu-zise	48
2.1.3. Particularitățile dispozițiilor art. 712 alin. 3 C. proc. civ.	52
2.1.4. O altă interpretare a dispozițiilor art. 713 alin. 2 C. proc. civ.	56
2.2. Contestația la titlu	76
2.2.1. Noțiune. Admisibilitate	76
2.2.2. Particularitățile contestației la titlu	79
2.3. Contestația împotriva refuzului executorului judecătoresc de a efectua o executare silită sau de a îndeplini un act de executare în condițiile legii	88
Capitolul III. Obiectul și subiectele contestației la executare silită	95
3.1. Obiectul contestației la executare	95
3.1.1. Obiectul generic al contestației la executare	96
3.1.2. Obiectul concret al contestației la executare	97
3.2. Subiectele contestației la executare	101
3.2.1. Creditorul și debitorul – părțile raportului juridic execuțional	104
3.2.2. Ceilalți creditori și terții interesați	105
3.2.3. Procurorul	111
3.2.4. Poziția procesuală a executorului judecătoresc	112
Capitolul IV. Natura juridică a contestației la executare	118
4.1. Teze moniste cu privire la natura juridică a contestației la executare	120
4.2. Teze mixte cu privire la natura juridică a contestației la executare	123
4.3. Concluzii cu privire la natura juridică a contestației la executare	127
Capitolul V. Procedura de judecată a contestației la executare	133

5.1. Despre admisibilitate în general	133
5.2. Admisibilitatea contestației la executare	138
5.2.1. Admisibilitatea în condițiile titlului executoriu reprezentat de o hotărâre judecătorească sau arbitrală	140
5.2.2. Admisibilitatea în condițiile altui titlu executoriu decât o hotărâre judecătorească	155
5.2.3. Inadmisibilitatea unei noi contestații la executare	172
5.2.4. Cazuri particulare referitoare la admisibilitatea contestației la executare	177
5.3. Instanța competentă să soluționeze contestația la executare	179
5.3.1. Competența materială a instanței de judecată	180
5.3.2. Competența teritorială a instanței de judecată	188
5.4. Termenele de exercitare a contestației la executare	192
5.4.1. Considerații generale	192
5.4.2. Dreptul comun în materia termenului de exercitare a contestației la executare	200
5.4.3. Termene speciale de formulare a contestației la executare	214
5.5. Particularitățile procedurii de judecată a contestației la executare	215
5.5.1. Condițiile de formă	215
5.5.2. Procedura de judecată	223
5.6. Incidente procedurale în cadrul contestației la executare	236
5.6.1. Suspendarea executării silită	236
5.6.2. Perimarea executării silită	273
5.6.3. Prescripția dreptului de a obține executarea silită	288
Capitolul VI. Soluționarea contestației la executare. Efecte. Căi de atac	303
6.1. Hotărârea judecătorească de soluționare a contestației la executare	303
6.2. Soluțiile ce pot fi dispuse și efectele lor	307
6.2.1. Admiterea contestației la executare	307
6.2.2. Respingerea contestației la executare	326
6.2.3. Soluții secundare în hotărârea dată asupra contestației la executare	327
6.2.4. Întoarcerea executării silită	338
6.3. Căile de atac împotriva hotărârii pronunțate în procedura contestației la executare	341
6.3.1. Dreptul comun în materia căii de atac în procedura contestației la executare	341
6.3.2. Derogări în materia căilor de atac în procedura contestației la executare	343
6.3.3. Instanța competentă să soluționeze căile de atac în procedura contestației la executare	347
6.3.4. Admisibilitatea contestației în anulare și a revizuirii împotriva hotărârii pronunțate în procedura contestației la executare	350
Capitolul VII. Particularitățile unor instituții juridice în cadrul contestației la executare	352
7.1. Aspecte prelabile	352
7.2. Nulitatea actului juridic ce constituie titlul executoriu	354

7.2.1. Considerații generale referitoare la nulitatea actului juridic civil	354
7.2.2. Particularitățile nulității actului juridic civil în procedura contestației la executare	357
7.3. Clauzele abuzive	368
7.3.1 Natura juridică a sancțiunii ce intervine în cazul clauzelor abuzive	368
7.3.2. Particularitățile clauzelor abuzive în procedura contestației la executare	371
7.4. Cesiunea de creanță	376
7.4.1. Aspecte generale	376
7.4.2. Particularitățile cesiunii de creanță în procedura execuțională	377
7.5. Darea în plată	381
7.5.1. Aspecte generale	381
7.5.2. Aspecte particulare în procedura executării silite	382
Concluzii	385
Bibliografie	395

CONTESTAȚIA LA EXECUTARE – INSTITUȚIE FUNDAMENTALĂ A DREPTULUI PROCESUAL CIVIL

Rezumat

Cuvinte-cheie: contestația la executare; instituție fundamentală; formele contestației la executare; subiectele contestației la executare; admisibilitatea contestației la executare; procedura de judecată; suspendarea executării silite; perimarea executării silite; efectele contestației la executare; căile de atac; natura juridică a contestației la executare.

Contestația la executare reprezintă, în opinia noastră, o instituție fundamentală a dreptului procesual civil deoarece înglobează elementele esențiale din cele două faze pe care le poate prezenta procesul civil. Fiind o instituție specifică executării silite, soluționarea unei cauze ce are ca obiect contestația la executare presupune, indiscutabil, aducerea în discuție și verificarea diferitelor instituții și proceduri execuționale căci, în esență, întreaga fază a executării silite poate fi, de principiu, supusă verificării și cenzurării tocmai prin acest mijloc procesual al contestației. Astfel, fără puținele excepții în care legiuitorul nu lasă deschisă calea pentru formularea unei contestații la executare (cum ar fi ipoteza terțului poprit în cazul prevăzut de art. 787 alin. 5 C. proc. civ.), teoretic orice act de executare silită și orice procedură pot fi criticate în acest mod. Drept urmare, contestația la executare poate implica o analiză cvasi-generală a întregii proceduri execuționale, fiind supuse controlului instanței actele de executare de la chiar debutul executării silite, potrivit art. 622 alin. 2 C. proc. civ. și până la ultimul act de executare efectuat. Aceasta este o primă susținere a caracterului fundamental al contestației la executare ca instituție a dreptului procesual civil, fiind mijlocul procesual ce are aptitudinea de a supune analizei instanței, de principiu, întreaga varietate a actelor de executare silită, procedurile execuționale urmate și efectele juridice astfel produse.

Pe de altă parte, contestația la executare, deși integrată în mod firesc procedurii execuționale, ca instituție specifică acestei faze procesuale distincte, urmează, în bună măsură, regulile procesuale aplicabile judecării în primă instanță, art. 717 alin. 1 C. proc. civ. fiind limpede în acest sens. Pe cale de consecință, formularea unei contestații și soluționarea acesteia de către instanța de executare vor presupune obligatoriu aplicarea instituțiilor procesuale specifice fazei de judecată a procesului civil, începând cu regulile privitoare la modalitatea de sesizare a instanței (condițiile cererii de chemare în judecată, normele de competență) și continuând cu stabilirea cadrului procesual, participanții procesuali, actele procesuale care pot fi efectuate sau probele ce se administrează. Altfel spus, sub rezerva anumitor derogări atrase, în principal, de caracterul urgent al procedurii, formularea unei contestații la executare va presupune recurgerea la toate regulile procesuale aplicabile judecării în primă instanță, deci fazei de judecată a procesului civil, chiar în condițiile în care raportul juridic preexistent cu privire la care se formulează contestația este în faza executării silite.

Din cele de mai sus credem noi că rezultă atât caracterul de instituție fundamentală a dreptului procesual civil, cât și unicitatea contestației la executare. Astfel, implicând o analiză ce se poate întinde asupra întregii proceduri execuționale, dar urmând o procedură specifică judecării în primă instanță, contestația la executare reprezintă o concretizare a celor mai variate instituții și norme procesuale, înglobând astfel cea mai vastă arie a dreptului procesual într-o singură instituție procesuală. De altfel, de aici considerăm că rezultă și unicitatea contestației în ansamblul dreptului procesual civil, fiind singura instituție care realizează o asemenea reunire a normelor procesuale specifice ambelor faze ale procesului civil într-un singur litigiu. Putem afirma, sub acest aspect, că instituția procesuală a contestației la executare este elementul de legătură dintre cele două faze ale procesului civil, dar chiar și elementul de unitate între acestea.

Desigur că aceste concluzii rezultă numai dintr-o analiză atentă a reglementării legale a contestației la executare, legiuitorul dedicând un număr limitat de articole instituției în discuție (art. 712 – art. 720 C. proc. civ.), însă suficient pentru a surprinde toate aspectele caracteristice. În

plus, suplimentar față de normele de trimitere la regulile generale aplicabile procesului civil, cum ar fi cazul termenelor procesuale, al părților litigante, al condițiilor cererilor formulate sau al procedurii de judecată ce trebuie urmată, din chiar reglementarea obiectului contestației la executare în cuprinsul art. 712 C. proc. civ. rezultă deschiderea pe care o conferă mijlocul procesual în discuție cu privire la toate actele de executare și, în fond, a întregii executări silite. Pe de altă parte, însă, toate aceste trăsături specifice instituției contestației la executare atrag și dificultăți teoretice și practice privitoare atât la interpretarea normelor procesuale, cât și la coroborarea acestora într-o manieră corectă. Ca atare, prin prezenta lucrare am încercat a sublinia o parte din acestea și posibilele soluții, fără a pretinde că subiectul de discuție dat de analiza contestației la executare ar fi, în vreun fel, epuizat.

În prezenta lucrare, **primul capitol** este dedicat integrării instituției analizate în cadrul general din care face parte, respectiv procedura executării silite. În concret, norma procesuală cuprinsă în art. 622 alin. 3 C. proc. civ., deși pare a contura numai întinderea procedurii execuționale – «până la realizarea dreptului» – ajunge a transmite mai mult decât simpla durată a executării silite, surprinzând însăși esența acestei faze a procesului civil, anume rolul său de a asigura cadrul instituțional și procesual prin care dreptul creditorului este realizat efectiv¹. Astfel, am observat că, în literatura de specialitate franceză², a fost semnalată creșterea protecției acordate intereselor creditorului până la recunoașterea unui veritabil drept la executare în acest sens. De altfel, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a reținut că³ executarea silită a unei hotărâri judecătorești trebuie considerată ca fiind parte integrantă din noțiunea de *proces* în sensul art. 6 alin. 1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului. Mai mult, atât sub aspectul dreptului de acces la instanță (dreptul la un tribunal) consacrat de art. 6 alin. 1 din Convenție, cât și al dreptului la respectarea vieții private garantat de art. 8 din Convenție, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a menționat că „dreptul la un tribunal ar fi iluzoriu dacă ordinea juridică internă a unui stat contractant ar permite ca o hotărâre judecătorească definitivă și obligatorie să rămână inoperantă în detrimentul uneia dintre părți”⁴. Drept urmare, în mod corect s-a menționat⁵ că, pentru dreptul european în general, dreptul executării silite a devenit a treia mare garanție a dreptului la un proces echitabil.

De asemenea, am urmărit succint evoluția istorică a contestației la executare tocmai pentru a-i surprinde esența care, în mare măsură, s-a menținut de-a lungul modificărilor legislative. O primă particularitate a contestației la executare ce a supraviețuit testului timpului este, în opinia noastră, una ce ține și de însăși esența instituției, anume *funcția contestației la executare*. Începând cu reglementarea inițială a contestației la executare în cuprinsul vechiului C. proc. civ., rolul de garant al legalității procedurii execuționale i-a fost recunoscut contestației, fiind mijlocul prin care, în principiu, orice persoană interesată se putea adresa instanței de judecată pentru a-și apăra drepturile și a se proteja față de eventualele vătămări la care ar fi fost expusă ca o consecință a executării silite aflate în derulare. Încă de la primele studii dedicate acestui subiect au apărut totuși numeroase dezbateri, întrebări și chiar probleme delicate odată cu încercarea încadrării contestației în procedura execuțională sau, mai generos, în reglementarea întregului

¹ A se vedea și G. Couchez, D. Lebeau, *Voies d'exécution*, ed. a 12-a, Ed. Sirey-Dalloz, Paris, 2017, p. 1, unde se arată că efectivitatea drepturilor recunoscute prin titlul executoriu se manifestă tocmai prin utilizarea acestei proceduri a executării silite.

² N. Fricero, *Procédures civiles d'exécution. Voies d'exécution. Procédures de distribution*, ed. a 3-a, Ed. Gualiano, Paris, 2013.

³ Spre exemplu, Hotărârea pronunțată de Curtea Europeană a Drepturilor Omului în cauza Ioachimescu și Ion contra României, publicată în Monitorul Oficial al României, nr. 574/22.08.2007.

⁴ A se vedea Hotărârile pronunțate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului în cauzele Ruianu contra României (publicată în Monitorul Oficial al României, nr. 1139/02.12.2004); Ignacolo-Zenide contra României (publicată în Monitorul Oficial al României, nr. 6/08.01.2001); Costin contra României (publicată în Monitorul Oficial al României, nr. 367/27.04.2006); Virgil Ionescu contra României (publicată în Monitorul Oficial al României, nr. 396/08.05.2006).

⁵ S. Guinchard, F. Ferrand, C. Delicostopoulos, *Droit procesuel. Droit commun et droit comparé du procès équitable*, ed. a 4-a, Ed. Dalloz, Paris, 2007, p. 919.

proces civil. Găsim astfel întrebări formulate în urmă cu peste o sută de ani cărora, deși li s-au căutat și identificat răspunsuri, acestea continuă (sau cel puțin au continuat o bună perioadă de timp) să genereze aceleași probleme de interpretare chiar și în perioade mai recente, autorul⁶ întrebându-se dacă formularea contestației nu ar încălca oare principiul autorității de lucru judecat, continuând retoric a se preocupa de soarta principiului în cazul în care s-ar recunoaște unui debitor posibilitatea de a desființa hotărârea definitivă (irevocabilă) pronunțată împotriva sa.

Noi apreciem că o analiză corectă a contestației la executare trebuie să pornească de la calificarea și clasificarea acesteia în formele pe care le poate îmbrăca. Am semnalat astfel că, odată cu intrarea în vigoare a dispozițiilor actualului Cod de procedură civilă au fost exprimate numeroase opinii, inclusiv aceea că instituția analizată ar reprezenta un simplu incident procedural în cadrul executării silită. O asemenea abordare lipsită de circumstanțieri nu este riguroasă, considerând că exprimarea folosită de legiuitor nu poate pune semnul egalității între *incidentele procedurale* reglementate de art. 406 – art. 423 C. proc. civ. și instituția contestației la executare. De asemenea, am observat că, în numeroase rânduri, se încurcă și se suprapun obiectul contestației cu motivul/motivele acesteia și cu formele sale⁷.

Divizarea contestației la executare în formele pe care le poate manifesta este utilă nu doar din considerente teoretice, ci și practice în condițiile în care sunt prevăzute reguli particulare pentru fiecare ipoteză în parte. Noi apreciem corectă distincția între formele contestației la executare făcută nu numai în funcție de *obiectul acesteia, ci și în funcție de motivele și scopul contestației la executare*, rezultând astfel trei forme: contestația la executare propriu-zisă, contestația la titlu și contestația împotriva refuzului executorului judecătoresc (fie de a efectua executarea silită, fie de a îndeplini un act de executare în condițiile legii). Acceptând astfel că, *de lege lata*, contestația la executare poate prezenta obiecte diferite (și multiple), am apreciat că, din punct de vedere al formelor contestației la executare, numărul acestora este limitat la trei dat fiind regimul juridic parțial diferit reglementat. Astfel, între contestația la executare îndreptată împotriva executării silită înseși și contestația îndreptată împotriva unor acte de executare determinate (altele decât refuzul executorului judecătoresc de a efectua executarea silită sau de a îndeplini un act de executare în condițiile legii) diferența este numai una cantitativă, iar nu calitativă, fiind în prezența aceleiași forme a contestației la executare.

Tocmai de aceea acceptăm clasificarea în cele trei forme ale contestației la executare, respectiv contestația la executare silită propriu-zisă, contestația împotriva refuzului executorului judecătoresc și contestația la titlu deoarece ultimele două amintite constituie veritabile derogări de la contestația propriu-zisă, îndreptată împotriva executării silită, în timp ce toate celelalte varietăți ale contestației se supun, cel puțin în aspectele esențiale, regulilor contestației propriu-zise. Diferențele între cele trei forme ale contestației la executare sunt date nu doar de un obiect total diferit, ci și de motivele ce pot fi invocate, scopul urmărit ori de procedura particulară, fie sub

⁶ D. Negulescu, *Execuțiunea silită*, Vol. I. Principii generale, Tipografia Gutenberg, București, 1910, p. 158.

⁷ I. Stoenescu, S. Zilberstein, *Executarea silită în procesul civil*, Ed. Științifică și enciclopedică, București, 1983, p. 104; I. Stoenescu, A. Hilsenrad, S. Zilberstein, *Tratat teoretic și practic de procedură a executării silită*, Ed. Academiei R.S.R., București, 1966, p. 419; S. Zilberstein, V. M. Ciobanu, I. Băcanu, *Drept procesual civil. Executarea silită*, vol. al II-lea, ed. a 2-a, Ed. Lumina Lex, București, 1998, p. 229; V. M. Ciobanu, G. Boroi, *Drept procesual civil. Curs selectiv. Teste grilă*, ed. a 3-a, Ed. All Beck, București, 2005, p. 547; D. C. Tudurache, *Contestația la executare*, Ed. Hamangiu, București, 2006, p. 28; I. Leș, *Noul Cod de procedură civilă – comentariu pe articole, art. 1-1133*, Ed. C. H. Beck, București, 2013, p. 990; E. Hurubă, *Contestația la executare în materie civilă*, Ed. Universul Juridic, București, 2011, p. 60; G. C. Frențiu, D. L. Băldean, *Noul Cod de procedură civilă, comentat și adnotat*, Ed. Hamangiu, București, 2013, p. 1062; E. Oprina, I. Gârbuleț, *Tratat teoretic și practic de executare silită. Vol. I. Teoria generală și procedurile execuționale*, Ed. Universul Juridic, București, 2013, pp. 586-590; M. Dinu, R. Stanciu, *Executarea silită în noul Cod de procedură civilă*, Ed. Hamangiu, București, 2015, p. 179; G. Boroi (coordonator), ș.a., *Noul Cod de procedură civilă – Comentariu pe articole*, vol. II (art. 456-1134), ed. a 2-a rev. și adăug., Ed. Hamangiu, București, 2016, p. 490; G. Boroi, M. Stancu, *Drept procesual civil*, ed. a 3-a, Ed. Hamangiu, București, 2016, p. 1039; E. Oprina, *Problematika apărării de fond în cadrul contestației la executare* în E. Oprina, V. Bozeșan (coord.), *Executarea silită – dificultăți și soluții practice*, vol. 1, Ed. Universul Juridic, București, 2016, p. 404.

aspectul cadrului procesual, fie a termenului de formulare a contestației, precum și de efectele produse în cazul admiterii contestației.

În cel de **al doilea capitol** al lucrării am analizat principalele trăsături ale contestației la executare din prisma celor trei forme pe care le poate prezenta. În cazul contestației la executare propriu-zise, apreciem că această formă reprezintă dreptul comun în materie de contestație la executare deoarece *de lege lata* toate motivele ce pot fi invocate de către contestator și toate ipotezele prevăzute expres de legiuitor urmăresc aceeași finalitate, având același obiect generic stabilit de art. 712 alin. 1 (cu excepția tezei finale), alin. 3 și alin. 4 C. proc. civ., chiar și atunci când privesc un act anume de executare sau un moment determinat al procedurii execuționale. Ca atare, toate contestațiile formulate se vor circumscrie condițiilor contestației la executare propriu-zise, atâta timp cât nu îmbracă forma uneia din celelalte tipuri speciale ale contestației

Între altele, am găsit deosebit de interesantă problematica teoretică și practică a interpretării dispozițiilor art. 713 alin. 2 C. proc. civ. Noi apreciem că regimul juridic al (in)admisibilității motivelor de fapt sau de drept împotriva titlului executoriu se schimbă considerabil atunci când titlul nu mai este reprezentat de o hotărâre judecătorească, contestatorului fiindu-i permis a critica titlul inclusiv pe fondul dreptului, sub rezerva de a nu fi reglementată o cale specifică de desființare a titlului sau o acțiune de drept comun. Desigur că existența unei căi procesuale specifice, fie că este vorba despre o cale de atac efectivă sau de o acțiune de drept comun, va duce la inadmisibilitatea respectivelor critici, însă aici credem noi că se produce eroare de raționament: sancțiunea inadmisibilității este aplicabilă numai motivelor referitoare la fondul dreptului. Alte categorii de motive, cum ar fi cele referitoare la aspecte procedurale, formale, sunt excluse din sfera de aplicare a sancțiunii inadmisibilității deoarece legiuitorul nu le prevede expres în art. 713 alin. 2 C. proc. civ., dar nici nu ar putea rezulta din interpretarea alin. 1 a aceluiași articol. De aici va rezulta, practic, faptul că în cazul titlurilor executorii, altele decât hotărârile judecătorești sau arbitrale, va trebui observat după cum au fost sau nu supuse unui mijloc procesual în scopul desființării. În caz afirmativ, sub rezerva de a nu se fi uzat de respectiva cale procesuală, trebuie distins între motivele de fapt sau de drept privitoare la fondul dreptului și cele care exced acestei noțiuni, sancțiunea inadmisibilități urmând a fi limitată doar la prima categorie a motivelor invocate. Or, tocmai diferența de regim juridic pe care legiuitorul o consacră în primele două alineate ale art. 713 C. proc. civ. este anihilată de opiniile doctrinare⁸ care nu disting acolo unde legiuitorul distinge în mod expres.

În ceea ce privește contestația la titlu, găsim util a sublinia că nu poate coexista cu procedura prevăzută de art. 443 C. proc. civ. Cu atât mai puțin, părțile nu au vreun drept de opțiune între acestea având în vedere că norma cuprinsă în art. 712 alin. 2 C. proc. civ. trebuie interpretată în sensul în care poate produce consecințe juridice, astfel: dacă până la momentul punerii în executare a hotărârii judecătorești nu s-au observat nelămuririle dispozitivului sau, chiar observate, au rămas ignorate prin neutilizarea procedurii prevăzute de art. 443 C. proc. civ., partea interesată va putea solicita lămurirea dispozitivului *numai pe calea contestației la titlu*, în condițiile în care cauza a ajuns în faza executării silite.

Cu privire la cea de a treia formă a contestației la executare, suplimentar față de observațiile generale, dorim să subliniem că, în opinia noastră, executorul judecătoresc

⁸ E. Oprina, I. Gârbuleț, *op. cit.*, p. 594; E. Oprina, *Semnătura olografă a agentului constatator și relevanța acesteia în faza executării silite... ed. cit.*, p. 113-117; I. Deleanu, V. Mitea, S. Deleanu, *Tratat de procedură civilă. Noul Cod de procedură civilă*, vol. III, Ed. Universul Juridic, București, 2013, p. 354; E. Oprina, *Semnătura olografă a agentului constatator și relevanța acesteia în faza executării silite* în E. Oprina, V. Bozeșan (coord.), *Executarea silită – dificultăți și soluții practice, vol. 1*, Ed. Universul Juridic, București, 2016, p. 395 și urm.; D. C. Tudurache, *Contestația la executare*, Ed. Hamangiu, București, 2006, p. 114 și urm., C. Roșu, L. Dănilă, *Drept procesual civil*, ed. a V-a, Ed. C. H. Beck, București, 2007, p. 503; V. M. Ciobanu, G. Boroi, *op. cit.*, p. 553; C. Roșu, *Drept procesual civil. Partea specială conform noului Cod de procedură civilă*, ed. a 7-a, Ed. C. H. Beck, București, 2016, 2016, p. 322; E. Hurubă, *Contestația la executare în materie civilă*, Ed. Universul Juridic, București, 2011, p. 71; I. Leș, *Noul Cod de procedură civilă – comentariu pe articole, art. 1-1133*, Ed. C.H. Beck, București, 2013, p. 994.

dobândește calitate procesuală pasivă indiferent dacă se solicită sau nu și obligarea acestuia la plata unei amenzi judiciare sau a unor despăgubiri, având în vedere că efectele juridice ale hotărârii de admitere a contestației se produc direct față de executorul judecătoresc, acesta fiind obligat personal, în temeiul hotărârii judecătorești.

În continuare, **capitolul al treilea** al lucrării este dedicat obiectului și subiectelor contestației la executare. Cu această ocazie am apreciat ca fiind riguros exprimată opinia⁹ potrivit căreia trebuie făcută o distincție între obiectul generic și obiectul concret al contestației la executare, având în vedere că, prin raportare la această distincție, se va observa obiectul generic al contestației ca fiind elementul împotriva căruia este îndreptată contestația, în timp ce obiectul concret va fi reprezentat de pretenția efectivă a contestatorului, exprimată în petitul acțiunii și care, în caz de admitere a contestației, va produce consecințele juridice.

Similar dispozițiilor fostului Cod de procedură civilă, nici actuala reglementare nu dedică texte exprese subiectelor contestației la executare, de maniera aleasă pentru obiectul acesteia. Totuși, chiar din cuprinsul art. 712 alin. 1 C. proc. civ., observăm că se face mențiunea suficientă pentru a contura sfera subiectelor contestației la executare, respectiv „cei interesați sau vătămați prin executare”. Având în vedere că o contestația la executare este condiționată *sine qua non* de existența unei executări silită cel puțin declanșate, rezultă că aceasta obligatoriu se va greșa pe procedura execuțională. Or, cum părțile în procedura de executare silită sunt creditorul și debitorul, potrivit art. 645 C. proc. civ., în mod firesc primele persoane ce prezintă interes procesual de a acționa și, eventual, pot fi vătămate prin actul sau manifestarea de voință criticate pe calea contestației la executare sunt tocmai aceste părți din procedura execuțională. Întrucât norma juridică referitoare la subiectele contestației la executare suferea de aceeași ambiguitate și sub imperiul vechiului C. proc. civ. – fiind practic aceeași formulare – rămân pe deplin valabile criticile exprimate în literatura de specialitate¹⁰ cu privire la lipsa de rigoare a textului legal din moment ce „persoanele interesate” pot formula contestație numai în măsura în care au fost vătămate prin executare, în timp ce „persoanele vătămate” sunt neîndoielnic interesate a face o contestație.

Capitolul următor studiază diferitele teze formulate cu privire la natura juridică a contestației la executare și consecințele acestei determinări. Drept urmare, în **capitolul al patrulea** al lucrării, raportându-ne la întreaga structură a contestației la executare și la rolul pe care îl prezintă în cadrul procedurii execuționale, am apreciat că *în toate cazurile* instituția juridică analizată are natura juridică a unei căi de atac, inclusiv în ipoteza formulării unei contestații de către un terț care pretinde un drept real cu privire la bunul ce face obiectul executării silită. Astfel, suntem tot în prezența unei căi de atac având în vedere că, potrivit art. 712 alin. 1 C. proc. civ., pot fi atacate numai acte de executare, legiuitorul arătând că *împotriva* acestora se poate face contestația la executare. Astfel, fără a insista asupra unei interpretări gramaticale în condițiile în care prepoziția „împotriva” desemnează clar o acțiune de atac, fiind utilizată frecvent de către legiuitor pentru a desemna calea de atac instituită în anumite situații (cum se regăsește în dispozițiile art. 191 alin. 1, art. 200 alin. 5; art. 1024 alin. 1 C. proc. civ. etc.), vom observa că, în toate cazurile, contestația la executare privește actele de procedură efectuate sau refuzate a fi efectuate ori întreaga procedură execuțională. În lipsa acestora, terțul nu ar fi vătămat în drepturile sale sau, cel puțin, nu în cadrul unei proceduri aflate în derulare. Ca atare, ceea ce declanșează demersul procesual al terțului contestator este tocmai actul de executare care îi lezează dreptul său de proprietate, bunul său fiind supus unei proceduri execuționale, deși terțul este străin de raportul juridic existent între creditor și debitor.

Capitolul al cincilea expune procedura de judecată a contestației la executare, prilej cu care am analizat, cu prioritate, însași admisibilitatea contestației la executare. Astfel, am definit

⁹ Șt. I. Lucaciuc, *Contestația la executare în reglementarea noului Cod de procedură civilă*, Ed. Hamangiu, București, 2014, p. 89.

¹⁰ I. Deleanu, *Tratat de procedură civilă*, vol. II, Ed. Servo Sat, Arad, 2004, p. 517 și urm.

admisibilitatea unei cereri adresate instanțelor de judecată ca fiind materializarea și particularizarea celor două drepturi fundamentale (dreptul la un proces echitabil și liberul acces la instanță), transpuse din abstractul lor general în concretul și specificul fiecărei proceduri, fiind astfel o condiție sau o sumă de condiții prevăzute de lege pentru adresarea cererii instanței, în scopul și cu posibilitatea examinării acesteia în fond. Urmărind în particular problematica admisibilității în cazul contestației la executare, am analizat distinct admisibilitatea în condițiile titlului executoriu reprezentat de o hotărâre judecătorească sau arbitrală, admisibilitatea în condițiile altui titlu executoriu decât o hotărâre judecătorească, precum și inadmisibilitatea unei noi contestații la executare. Astfel, am apreciat că instituind o sancțiune diferită și specifică pentru cazul în care s-ar invoca motive de fapt sau de drept care puteau fi invocate în litigiul inițial în care s-a pronunțat hotărârea ce constituie titlul executoriu, legiuitorul recunoaște implicit că efectul pozitiv al hotărârii judecătorești nu poate fi protejat prin intermediul excepției autorității de lucru judecat – aceasta nefiind operabilă în cauză – impunându-se astfel stabilirea unei modalități specifice în acest sens, adică tocmai sancțiunea inadmisibilității contestației la executare.

Precum o consecință logică a reglementării cuprinse în art. 713 alin. 1 C. proc. civ., regimul juridic al admisibilității contestației la executare se completează cu ipoteza în care titlul executoriu nu este reprezentat de o hotărâre judecătorească. Astfel, dacă în primul alineat al art. 713 C. proc. civ. sunt stabilite condițiile de admisibilitate a contestației în contextul în care executarea silită se realizează în baza unei hotărâri judecătorești sau arbitrale, în mod corelativ norma imediat următoare trebuia să aibă în vedere situația opusă, anume atunci când titlul executoriu este altul decât o asemenea hotărâre. Am observat astfel că admisibilitatea contestației la executare, cu precădere atunci când legiuitorul prevede o cale de atac specifică pentru desființarea titlului executoriu, ridică numeroase provocări în practica judiciară, chiar și anterior intrării în vigoare a modificărilor aduse Codului de procedură civilă prin Legea nr. 310/2018. Totuși, noi considerăm că motivele prevăzute de art. 666 alin. 5 C. proc. civ. constituie argumente ce pot fi invocate pe calea contestației la executare în cazul în care nu s-a uzat de calea procesuală specifică.

Pe de altă parte, coroborând cele două teze ale art. 713 alin. 3 C. proc. civ., vom reține că motivele omise la momentul primei contestații nu pot fi valorificate printr-o contestație ulterioară, toate cele existente trebuie a fi invocate deopotrivă. Corelativ, pentru motive posterioare s-ar putea formula o nouă contestație la executare, *dar* la fel de bine ar putea fi modificată prima contestație, în sensul completării sale cu noile motive, sub rezerva respectării termenului de formulare a contestației și pentru aceste din urmă motive.

Am remarcat că, în privința stabilirii instanței competente, se identifică două categorii de norme procesuale – cele speciale cuprinse în art. 714 C. proc. civ., dar și cele generale la care se face trimitere, respectiv cele conținute de art. 651 C. proc. civ. Coroborând aceste texte de lege, în literatura de specialitate¹¹ se arată că legiuitorul a stabilit competența de soluționare a contestației la executare în funcție de un criteriu triplu, anume obiectul contestației, organul emitent al titlului executoriu, precum și modalitatea de executare.

Controversele cu privire la interpretarea dispozițiilor referitoare la termenul pentru formularea contestației la executare ne-au determinat să arătăm că aspectul referitor la termenul de formulare a contestației, după cum a fost sau nu respectat, *nu privește admisibilitatea contestației*, ci eventuala sa tardivitate, cu toate consecințele ce decurg de aici, respectiv decăderea din dreptul neexercitat în timp și nulitatea actului de procedură efectuat astfel. În plus, ca o trăsătură specifică termenului de formulare a contestației la executare, apreciem util a menționa opinia exprimată în literatura de specialitate¹² în sensul că, în faza de executare silită, toate nulitățile, indiferent că sunt absolute sau relative, pot fi invocate, sub sancțiunea decăderii, numai în termenul în care poate fi exercitată contestația la executare.

¹¹ E. Oprina, I. Gârbuleț, *op. cit.*, p. 599.

¹² G. Boroș (coordonator), ș.a., *op. cit.*, vol. II (art. 456-1134), ed. a 2-a, 2016, p. 501.

În privința procedurii de judecată a contestației la executare, am apreciat util a semnală faptul că, sub aspectul *cererii reconvenționale*, nu există vreo prevedere legală care să o excludă sau să o interzică în cadrul contestației la executare. Pe cale de consecință, în baza art. 717 alin. 1 C. proc. civ. care stabilește că soluționarea contestației la executare va urma procedura aplicabilă pentru judecata în primă instanță, dispozițiile cuprinse în art. 209 și art. 210 C. proc. civ. referitoare la cererea reconvențională par a se aplica în mod corespunzător în procedura contestației la executare. Cu toate acestea, specificul contestației la executare – reprezentat mai ales de *obiectul* acesteia – determină o serioasă rezervă în ceea ce privește posibilitatea efectivă de formulare a unei cereri reconvenționale. Astfel, chiar fără a fi prohibită în mod expres, formularea unei asemenea cereri este greu de imaginat în condițiile în care *intimatul* (având poziția procesuală a pârâtului în procedura de drept comun) ar trebui să aibă, în legătură cu cererea introductivă a contestatorului, pretenții derivând din același raport juridic sau în strânsă legătură cu acesta. În condițiile în care, în cadrul contestației la executare, raportul juridic în cauză este cel privitor la executarea silită (iar nu raportul de drept material, precum în ipoteza dreptului comun, unde cauza este în faza *cognitio*, iar nu *executio*), rezultă că pretențiile pe care intimatul ar trebui să le formuleze pe cale reconvențională trebuie să provină sau să fie în strânsă legătură tocmai cu raportul juridic de drept execuțional. Drept urmare, o eventuală cerere reconvențională a intimatului ar trebui să privească tot astfel de obiecte specifice executării silite. În plus, având în vedere că o asemenea cerere se realizează cu respectarea cerințelor privitoare la cererea de chemare în judecată, apreciem că intimatul, dacă înțelege la rândul său să conteste pe cale reconvențională aspecte legate de executarea silită, va fi ținut a respecta toate cerințele aplicabile unei contestații la executare formulate pe cale principală, deci inclusiv condițiile de admisibilitate, cele referitoare la interesul procesual ori termenul de promovare a demersului judiciar.

Pe de altă parte, deși art. 717 alin. 1 C. proc. civ. face trimitere la procedura aplicabilă pentru judecata în primă instanță, anumite dispoziții suportă derogări sau limitări impuse tocmai de specificul procedurii contestației la executare. Asemenea discuții pot fi generate de situația altor persoane care pot lua parte la judecată, potrivit dispozițiilor art. 61 – art. 79 C. proc. civ. Privite punctual ipotezele în care se pot formula cereri ca terțe persoane să participe la judecarea contestației la executare, s-a arătat¹³ că intervenția voluntară principală (în interes propriu) este compatibilă cu procedura contestației la executare, fiind astfel admisibilă în condițiile în care, de exemplu, se pot pretinde drepturi proprii cu privire la bunul supus urmăririi silite. Mai mult, manifestându-se ca o apărare a unei părți din litigiu potrivit art. 61 alin. 3 C. proc. civ., intervenția accesorie este admisibilă în procedura contestației la executare fără restricțiile ce pot apărea în cazul intervenției voluntare principale.

În ceea ce privește însă chemarea în judecată a altor persoane care ar putea pretinde aceleași drepturi ca reclamantul (în acest caz, contestatorul), în doctrină¹⁴ s-a apreciat că o asemenea cerere ar depăși scopul contestației și ar încălca natura acesteia – de presupus incident în cadrul executării silite – astfel că nu ar putea fi primită de către instanță. Noi nu am aderat la o asemenea opinie, fără a mai insista asupra calificării contestației la executare drept „incident”, având în vedere că identificăm în practica judiciară situații în care o asemenea cerere este admisibilă, soluțiile fiind, în opinia noastră, corecte¹⁵. Observăm că se impune chemarea în judecată a altor persoane din existența unui raport juridic de fond în care ambele persoane aveau calitatea de debitori, de unde rezultă că drepturile reclamate de către un codebitor pe calea contestației la executare ar putea fi pretinse și de celălalt codebitor, motiv pentru care instanța a reținut în mod corect incidența dispozițiilor art. 68 alin. 1 C. proc. civ.

¹³ M. Dinu, R. Stanciu, *Executarea silită... ed. cit.*, 2017, p. 326.

¹⁴ *Ibidem*.

¹⁵ Judecătoria Brăila, Secția civilă, încheierea civilă din 23.06.2017, *nepublicată*.

În literatura de specialitate¹⁶ în mod corect se arată însă că nu sunt admisibile chemarea în garanție a unei terțe persoane sau arătarea titularului dreptului, date fiind particularitățile procedurii contestației la executare. Astfel, prin raportare la scopul procedurii contestației la executare, de verificare a legalității actelor de executare, a executării silite sau a întinderii titlului executoriu, orice pretenții pe care părțile le-ar putea avea împotriva unui terț pot fi valorificate pe cale separată, iar nu în interiorul procedurii contestației la executare – specializată tocmai prin obiectul său – motiv pentru care nu ar fi admisibilă chemarea în garanție a terțului. Pentru considerente similare, nefiind îndeplinite cerințele legale prevăzute de art. 75 C. proc. civ. privitoare la arătarea titularului dreptului, o asemenea cerere nu ar putea fi formulată în cadrul contestației la executare.

Deși contestația la executare nu este indisolubil legată de posibilitatea suspendării executării silite, dat fiind faptul că simpla formulare a contestației nu produce efectul suspensiv al executării, legiuitorul alături de cererea principală posibilitatea formulării unui asemenea petit care să aibă un efect întreruptiv al procedurii execuționale. Cu această ocazie am identificat interpretări diferite ale normelor aplicabile suspendării executării silite, în special sub aspectul momentului până la care s-ar produce efectele în cazul admiterii cererii. Astfel, considerăm că art. 719 alin. 1 C. proc. civ. este cât se poate de limpede în sensul că măsura suspendării executării silite se dispune *până la soluționarea contestației la executare sau a altei cereri privind executarea silită*, iar nu până la soluționarea *definitivă* a cererii principale. Pentru ipoteza în care cererea principală este admisă (contestația la executare în cazul de față), aplicându-se art. 651 alin. 4 C. proc. civ., încheierea este executorie, motiv pentru care, odată cu pronunțarea primei instanțe pe fondul cauzei, executorul judecătoresc va trebui să se conformeze acestei hotărâri chiar nedefinitive. Drept urmare, temeiul va fi reprezentat tocmai de această soluție a primei instanțe date pe fondul cauzei. În schimb, dacă este respinsă cererea principală, executarea ar trebui reluată de îndată în lipsa altor dispoziții ale instanței.

Tot în privința cererii de suspendare a executării silite găsim util a menționa că, în opinia noastră, obligația de consemnare a cauțiunii constituie un aspect formal, de admisibilitate, iar caracterul întemeiat (sau neîntemeiat) vizează o analiză în fond a cererii, respectiv motivele aduse în susținerea pretenției formulate. Drept urmare, soluțiile sunt obligatoriu distincte și dispuse înlănțuit deoarece numai o cerere *admisibilă* poate fi examinată în fond, astfel că nu se poate face o combinație sau o confuzie între cele două pentru a se pronunța o unică soluție complexă. Mai mult, orice cerere analizată în fond este *ab initio* admisibilă, în caz contrar instanța neputând să o analizeze, motiv pentru care orice asemenea examinare presupune o dublă verificare, de admisibilitate și, în caz favorabil, pe fond, nefiind permis a se uni cele două planuri de analiză a cererii. În consecință, noi apreciem că obligația de consemnare a cauțiunii reprezintă o cerință de admisibilitate a cererii de suspendare a executării silite.

Deși nu este prevăzut expres, noi apreciem că, indiferent de calea de atac exercitată împotriva încheierii pronunțate asupra cererii de suspendare a executării silite (apel sau, după caz, recurs), aceasta nu are efect suspensiv de executare, încheierea pronunțată de instanță bucurându-se de caracter executoriu în baza art. 651 alin. 4 C. proc. civ., cum am menționat deja. În acest sens, admiterea cererii de suspendare va produce efectele juridice în mod imediat, deși hotărârea este susceptibilă de a fi atacată cu apel, respectiv recurs, după caz.

Pornind de la dispozițiile cuprinse în art. 701 alin. 4, art. 719 alin. 8 și art. 651 alin. 4 C. proc. civ., noi considerăm drept evidentă împrejurarea că încheierea pronunțată de instanță cu ocazia soluționării cererii de suspendare a executării silite este o hotărâre executorie, chiar dacă nu este și definitivă. Pe cale de consecință, executarea silită se suspendă de la data pronunțării încheierii prin care instanța admite cererea de suspendare¹⁷, regula generală cuprinsă în art. 651

¹⁶ M. Dinu, R. Stanciu, *Executarea silită... ed. cit.*, 2017, p. 327.

¹⁷ În acest sens, a se vedea G. Boroș (coordonator), *ș.a., op. cit.*, vol. II (art. 456-1134), 2016, p. 509.

alin. 4 C. proc. civ. fiind deplin aplicabilă și coroborată perfect cu celelalte norme procesuale mai sus menționate, chiar în condițiile în care art. 719 alin. 6 C. proc. civ. derogă sub aspectul căii de atac și a termenului acesteia¹⁸.

În rândul incidentelor procedurale în cadrul contestației la executare am înțeles să analizăm succint incidența perimării executării silită, respectiv condițiile în care poate opera, modul de invocare pe cale de contestație și consecințele pe care le produce asupra executării silită. De asemenea, sub aspectul prescripției dreptului de a obține executarea silită, ca un alt incident procedural ce poate fi întâlnit în această materie, se arată¹⁹ că singurul mijloc procesual la care poate recurge debitorul pentru a putea obține constatarea prescripției este contestația la executare împotriva încheierii de încuviințare a executării silită, în raport și de dispozițiile art. 666 alin. 6 C. proc. civ., instanța de executare urmând a se pronunța asupra acestui incident, iar nu organul de executare care nu are cadrul legal care să îi permită soluționarea unei astfel de excepții cu caracter judiciar. Mai mult, în doctrină²⁰ s-a menționat că prescripția dreptului de a obține executarea silită nu poate fi invocată din oficiu de către instanță, ci exclusiv de către persoana interesată pe calea contestației la executare îndreptate împotriva executării silită înseși potrivit art. 712 alin. 1 C. proc. civ.

În cel de **al șaselea capitol** al lucrării am tratat aspectele referitoare la soluționarea contestației la executare, efectele care se pot produce și căile de atac reglementate. Noi am apreciat că instanța soluționează contestația la executare printr-o încheiere, iar nu printr-o sentință, sens în care sunt și dispozițiile cuprinse în art. 717 alin. 1, art. 718 alin. 1 și art. 651 alin. 4 C. proc. civ. Astfel, chiar dacă soluționarea contestației la executare urmează regulile de procedură ale judecării în primă instanță și, potrivit acesteia, termenul de apel este de 30 de zile conform art. 468 alin. 1 C. proc. civ., totuși hotărârea pronunțată asupra contestației la executare va putea fi atacată cu apel în termen de 10 zile tocmai în virtutea mențiunii exprese cuprinse în art. 651 alin. 4 C. proc. civ. Explicația constă în aceea că, deși art. 717 alin. 1 C. proc. civ. trimite la regulile procedurale ale judecării în primă instanță, nu trebuie omisă că această raportare la judecata în primă instanță se face «în mod corespunzător», adică adaptat particularităților fazei procesuale în care ne aflăm, anume executarea silită. În plus, chiar dacă art. 718 alin. 1 C. proc. civ. instituie calea de atac a apelului ca regulă generală, fără nicio altă derogare, norma generală în materie de executare silită constituie ea însăși o abatere de la reglementarea apelului, art. 651 alin. 4 C. proc. civ. stabilind că termenul de apel împotriva încheierilor pronunțate de instanța de executare este de 10 zile, iar nu de 30 de zile, cum se aplică în cazul judecării în primă instanță, potrivit art. 468 alin. 1 C. proc. civ.

Un aspect deosebit de important semnalat în literatura de specialitate vizează efectele juridice ale hotărârii de soluționare a contestației la executare *înainte de a fi definitivă*. Întreaga discuție pornește de la prevederile cuprinse în art. 651 alin. 4 C. proc. civ., unde, cu titlul de regulă specifică procedurii execuționale, se arată că instanța de executare se pronunță prin încheiere executorie, în lipsa unor dispoziții contrare. Or, în cazul contestației la executare, legea nu derogă, sens în care caracterul executoriu al încheierii date în primă instanță este deplin operant. Cu toate acestea, în literatura de specialitate există o dezbatere după cum încheierea poate fi executorie indiferent de soluție sau, dimpotrivă, numai atunci când contestația la executare este admisă și cuprinde obligații din rândul celor ce pot fi aduse la îndeplinire pe cale silită²¹. În opinia noastră,

¹⁸ Tot în acest sens, dar pentru alte rațiuni pe care nu ni le însușim, a se vedea Șt. I. Lucaciuc, *op. cit.*, p. 311.

¹⁹ P. Pop, *Câteva considerații practice despre invocarea, constatarea și efectele prescripției dreptului de a obține executarea silită* în E. Oprina, V. Bozeșan (coord.), *Executarea silită – dificultăți și soluții practice*, vol. 2, Ed. Universul Juridic, București, 2017.

²⁰ L. G. Zidaru, *Invocarea prescripției extinctive în faza executării silită* în E. Oprina, V. Bozeșan (coord.), *Executarea silită – dificultăți și soluții practice*, vol. 1, Ed. Universul Juridic, București, 2016, p. 371.

²¹ În sensul existenței unui caracter executoriu limitat la ipoteza admiterii contestației la executare, a se vedea E. Oprina, *Efectele soluționării contestației la executare* în E. Oprina, V. Bozeșan (coord.), *Executarea silită – dificultăți și soluții practice*, vol. 1, Ed. Universul Juridic, București, 2016, p. 492. În sens contrar, respectiv că încheierea de soluționare a

caracterul executoriu al încheierii date în primă instanță conform art. 651 alin. 4 C. proc. civ. nu se limitează la posibilitatea punerii în executare, pe cale silită, a dispozitivului hotărârii, ci, mai degrabă, în sens larg, la aplicarea imediată, la respectarea de îndată a celor dispuse prin hotărârea instanței de executare.

Respingerea contestației la executare produce o consecință directă asupra procedurii execuționale în condițiile în care hotărârea pronunțată este executorie potrivit art. 651 alin. 4 C. proc. civ. Mai mult, coroborând aceste prevederi cu dispozițiile art. 719 alin. 1 C. proc. civ. unde se arată că măsura suspendării executării silite se dispune *până la soluționarea contestației la executare*, rezultă că din momentul respingerii contestației la executare procedura execuțională este continuată, respectiv reluată inclusiv în ipoteza în care anterior a fost suspendată potrivit art. 719 C. proc. civ.

Pe de altă parte, apreciem utilă mențiunea făcută în doctrină²² în sensul că o contestație la executare nu poate fi respinsă ca *rămasă fără obiect* cu motivarea că s-a finalizat executarea silită deoarece obiectul contestației este reprezentat de cenzurarea neregularităților procedurale săvârșite cu ocazia efectuării executării silite. Pe cale de consecință, fără a prezenta vreo relevanță cursul executării silite, nu se poate susține că finalizarea procedurii ar fi de natură a lipsi acțiunea civilă de unul dintre elementele sale, anume obiectul acesteia. Chiar și în aceste împrejurări, sub rezerva respectării cerințelor de admisibilitate și cele privitoare la interesul procesual de acțiune, contestatorul este îndreptățit a supune atenției instanței modul de îndeplinire a titlului executoriu, legalitatea procedurii execuționale etc., în caz de nevoie putând fi dispusă întoarcerea executării silite și repunerea părților în situația anterioară.

Norma procesuală privitoare la căile de atac ce pot fi exercitate împotriva hotărârii prin care instanța a soluționat contestația la executare cuprinde atât o regulă generală, cât și ipoteze speciale, derogatorii. Chiar în condițiile în care art. 718 alin. 1 C. proc. civ. stabilește, cu titlu de principiu, unicitatea căii de atac reglementate în cazul contestației la executare, în mod corect denumirea marginală a articolului dedicat acestei materii folosește pluralul având în vedere că, pe de o parte, sunt reglementate cazuri speciale în care sistemul căilor de atac se poate abate de la regula generală în cadrul contestației la executare, iar pe de altă parte, căile extraordinare de atac de retractare nu sunt excluse *de plano*.

În ceea ce privește determinarea instanței competente a soluționa căile de atac declarate împotriva hotărârii primei instanțe în procedura contestației la executare, primul aspect care trebuie avut în vedere este cel referitor la calea sau căile de atac prevăzute a fi exercitate împotriva respectivei hotărâri, conform deosebirilor menționate în secțiunea anterioară. Astfel, pentru ipoteza generală în materia contestației la executare, unde apelul este singura cale de atac, tribunalul va fi instanța de apel. La această concluzie se ajunge în raport de dispozițiile art. 714 alin. 1 și alin. 2, art. 651 alin. 1 și art. 95 pct. 2 C. proc. civ. Vom reține astfel că, de regulă, contestația la executare se soluționează de instanța de executare care este, tot cu titlu general, judecătoria. Or, soluționarea apelului împotriva hotărârii pronunțate de o judecătorie revine în competența materială a tribunalului, conform dispozițiilor art. 95 pct. 2 C. proc. civ.

Sub aspectul secției sau a completului specializat din cadrul instanței competente a soluționa calea de atac, apreciem că, în condițiile în care executarea silită este o parte componentă a procesului civil *lato sensu*, iar judecarea contestației la executare se realizează potrivit normelor prevăzute pentru judecata în primă instanță (art. 717 alin. 1 C. proc. civ.) rezultă că aceleași reguli de soluționare a cauzei trebuie aplicate în mod corespunzător contestației la executare. Amintim cu această ocazie că opinia noastră, exprimată în condițiile art. 516 alin. 6 C. proc. civ., a fost agreată de Înalta Curte de Casație și Justiție, Completul competent pentru

contestației este executorie indiferent de soluția dispusă, a se vedea G. Boroș, M. Stancu, *Drept procesual civil*, ed. a 3-a, Ed. Hamangiu, București, 2016, p. 1014.

²² E. Oprina, *Efectele soluționării contestației la executare (...) op. cit.*, p. 499.

judicarea recursului în interesul legii prin Decizia nr. 2/2019²³ prin care s-a dispus «în interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 226 din Legea nr. 71/2011, raportat la art. 95 pct. 2 din Codul de procedură civilă, tribunalele specializate sunt competente să soluționeze apelurile în cererile formulate în procedura executării silită în materiile ce fac obiectul specializării lor».

În **cel de al șaptelea capitol** al lucrării am supus analizei particularitățile unor instituții juridice de drept material în cadrul contestației la executare. Invocarea diferitelor aspecte privitoare la raportul juridic de drept material în temeiul căruia este emis titlul executoriu reprezintă, în primul rând, un aspect ce ține de admisibilitatea contestației la executare, date fiind dispozițiile cuprinse în art. 713 alin. 1 și alin. 2 C. proc. civ. Se observă astfel că primul alineat al textului legal amintit restricționează motivele ce pot fi aduse în susținerea contestației la executare în ipoteza în care executarea silită se efectuează în temeiul unui titlu executoriu ce constă într-o hotărâre judecătorească sau arbitrală, neputând fi invocate motive de fapt sau de drept care ar fi putut fi opuse în cursul judecării în primă instanță sau într-o cale de atac²⁴. Drept urmare, concluzia la care s-a ajuns în temeiul dispozițiilor vechiului Cod de procedură civilă atât în literatura de specialitate²⁵, cât și în practica judiciară²⁶ se menține și în contextul actualelor prevederi legale în sensul că, în cazul în care titlul executoriu este o hotărâre judecătorească sau arbitrală, contestatorul poate invoca în cadrul contestației la executare numai motive posterioare obținerii titlului executoriu²⁷.

Or, fiind împrejurări survenite ulterior obținerii titlului executoriu, cum ar fi stingerea datoriei prin plată sau prin alte mijloace prevăzute de lege, acestea privesc exclusiv executarea drepturilor cuprinse în titlul executoriu, iar nu însuși fondul raportului juridic în temeiul căruia s-a obținut respectivul titlu. Pe cale de consecință, în atare ipoteze în care titlul executoriu constă într-o hotărâre judecătorească sau arbitrală, posibila incidență a diferitelor instituții de drept material anterioară obținerii titlului executoriu rămâne fără vreo relevanță, fiind de principiu inadmisibilă invocarea unor asemenea motive pe cale de contestație la executare.

În schimb, dispozițiile art. 713 alin. 2 C. proc. civ. permiteau instanței investite a soluționa contestația la executare de a analiza motivele de fapt sau de drept invocate de contestator cu privire la fondul dreptului cuprins în titlul executoriu, sub rezerva de a fi în cadrul unei executări silită efectuate în temeiul altui titlu executoriu decât o hotărâre judecătorească și, cumulativ, legea să nu prevadă pentru acel titlu executoriu o cale procesuală specifică în vederea desființării sale²⁸. Pe cale de consecință, analiza noastră s-a raportat la aceste prevederi procesuale, fiind singurul context în care apărări referitoare la fondul dreptului cuprins în titlul executoriu puteau fi susținute pe calea contestației la executare. Totuși, în raport de modificările de substanță suferite de art. 713 alin. 2 C. proc. civ. odată cu intrarea în vigoare a Legii nr. 310/2018, noi apreciem că invocarea motivelor privitoare la fondul dreptului cuprins în titlul executoriu nu se mai poate realiza pe calea contestației la executare. Ajungem la această concluzie, deși forma actuală a

²³ Comunicatul instanței este disponibil la adresa <http://www.scj.ro/750/5186/Comunicate-privind-deciziile-pronuntate-in-recurs-in-interesul-legii-in-cadrul-Completelor-pentru-so/Comunicat-privind-deciziile-pronuntate-in-recurs-in-interesul-legii-in-sedinta-din-14-ianuarie-2019>.

²⁴ Pentru o analiză detaliată a condițiilor de admisibilitate a contestației la executare potrivit dispozițiilor art. 713 alin. 1 C. proc. civ., a se vedea C. Lungănașu, *Admisibilitatea contestației la executare în condițiile titlului executoriu reprezentat de o hotărâre judecătorească sau arbitrală* în *Revista română de executare silită*, nr. 1/2018, pp. 78-98.

²⁵ A se vedea I. Stoenescu, Gr. Porumb, *Drept procesual civil*, Ed. Didactică și Pedagogică, București, 1966, p. 427; S. Zilberstein, V. M. Ciobanu, I. Băcanu, *Drept procesual civil. Executarea silită*, vol. al II-lea, ed. a 2-a, Ed. Lumina Lex, București, 1999, p. 235; V. M. Ciobanu, G. Boroi, *op. cit.*, p. 552; D. C. Tudurache, *op. cit.*, 2006, p. 109.

²⁶ Spre exemplu, Tribunalul Suprem, colegiul civil, decizia nr. 1205/1961 și Tribunalul Județean Cluj, decizia civilă nr. 833/1973, ambele *apud* S. Zilberstein, V. M. Ciobanu, I. Băcanu, *op. cit.*, pp. 231 și 234.

²⁷ E. Oprina, I. Gârbuleț, *op. cit.*, p. 593; Șt. I. Lucaciuc, *op. cit.*, p. 150; G. Boroi (coordonator), *op. cit.*, vol. II, ed. a 2-a, 2016, p. 494; G. Boroi, M. Stancu, *Drept procesual civil*, Ed. Hamangiu, București, 2015, p. 1028.

²⁸ Pentru analiza condițiilor de admisibilitate a contestației la executare în această ipoteză, a se vedea C. Lungănașu, *Admisibilitatea contestației la executare în condițiile altui titlu executoriu decât o hotărâre judecătorească* în *Analele Universității de Vest din Timișoara, Seria Drept*, nr. 2/2017, pp. 69-89.

normei procesuale amintite pare a permite în acest sens, având în vedere că prevederea care ar fi trebuit să constituie o excepție a devenit o regulă. Astfel, se puteau invoca motive referitoare la fondul dreptului *cu excepția* cazului în care legea prevedea o cale de atac specifică pentru desființarea titlului executoriu, când partea era ținută a recurge la respectivul mijloc procesual *specific* în cadrul căruia și-ar fi putut valorifica inclusiv apărările privitoare la fondul dreptului cuprins în titlul executoriu. Or, în actuala formă legislativă a art. 713 alin. 2 C. proc. civ., excepția a devenit regulă în condițiile în care (ipotetic) se pot invoca motive privitoare la fondul dreptului cuprins în titlul executoriu, cu excepția cazului în care legea prevede o cale procesuală pentru desființarea lui, *inclusiv o acțiune de drept comun*. Or, cum o acțiune de drept comun este oricând admisibilă în lipsa unei căi procesuale anume prevăzute pentru desființarea titlului executoriu, rezultă că *nu se mai pot invoca motive referitoare la fondul dreptului în niciun caz* pe cale de contestație la executare, fiind mereu valabilă excepția care obligă partea interesată să recurgă la o acțiune de drept comun în acest scop. Drept urmare, întreaga analiză efectuată se raportează la dispoziția procesuală cuprinsă în art. 713 alin. 2 C. proc. civ. în forma avută anterior intrării în vigoare a Legii nr. 310/2018, fiind astfel aplicabilă numai executărilor silite care erau deja declanșate la acel moment.

Pe de altă parte, găsim util a menționa că, suplimentar față de anumite critici aduse normelor juridice aplicabile *de lege lata*, am înțeles să formulăm și anumite propuneri *de lege ferenda*. În acest sens amintim succint următoarele opinii exprimate:

1. Modificarea normei cuprinse în art. 713 alin. 2 C. proc. civ. prin Legea nr. 310/2018 apreciem că nu are o justificare reală, sens în care, *de lege ferenda*, propunem revenirea la forma legislativă anterioară acestei schimbări. Considerăm în acest sens date fiind problemele de interpretare și aplicare pe care le generează dispoziția procesuală actuală: în primul rând, modificarea textului de lege în discuție prin pct. 67 al art. 1 din Legea nr. 310/2018 o apreciem ca fiind lipsită de coerență. Astfel, observăm că «în cazul în care executarea silită se face în temeiul unui alt titlu executoriu decât o hotărâre judecătorească, se pot invoca în contestația la executare și motive de fapt sau de drept privitoare la fondul dreptului cuprins în titlul executoriu, numai dacă legea nu prevede în legătură cu acel titlu executoriu o cale procesuală pentru desființarea lui, *inclusiv o acțiune de drept comun*». Spre deosebire de varianta legislativă anterioară, în prezent s-a renunțat la calificarea căii de atac pentru desființarea titlului ca fiind una „specifică”, fiind astfel determinați a considera că legiuitorul a avut în vedere *orice* cale procesuală prevăzută în acest scop. Mai mult, interpretarea aceasta este întărită de teza finală a textului de lege unde se arată că *inclusiv o acțiune de drept comun* va fi apreciată drept asemenea cale procesuală. Având în vedere împrejurarea că, de principiu, orice act juridic civil poate fi atacat pe calea dreptului comun (dacă nu există un mijloc procesual dedicat), precizarea finală din art. 713 alin. 2 C. proc. civ. goleşte practic de conținut întreaga normă, punând astfel punct unei tradiții în asigurarea controlului judecătoresc pe calea contestației la executare a titlurilor executorii ce s-ar fi încadrat în ipoteza analizată. În plus, noua formă a textului de lege analizat va conduce la o dublare a litigiilor în condițiile în care contestatorul va fi ținut a formula, în paralel, și o acțiune de drept comun împotriva aceluiași act juridic ce constituie titlul executoriu, eventual cu soluția suspendării judecării contestației la executare până la soluționarea definitivă a acțiunii de drept comun. Credem că ambele litigii ar trebui să se promoveze în paralel (chiar dacă nu concomitent) deoarece, dacă în cazul căii procesuale pentru desființarea actului cererea poate fi supusă unui termen special pentru exercitare sau, în lipsa acestuia, termenului general de prescripție extinctivă, în cazul contestației la executare rămân aplicabile dispozițiile referitoare la termenul de formulare a cererii, potrivit art. 715 C. proc. civ.

În al doilea rând, norma cuprinsă în art. 713 alin. 2 C. proc. civ., în varianta actuală, este inconsecventă în raport de celelalte dispoziții procesuale, observându-se o necorelare evidentă cu

norma cuprinsă în art. 720 alin. 1 C. proc. civ. unde se precizează că, admitând contestația, instanța poate *anula* titlul executoriu. Or, în cazul titlurilor executorii reprezentate de hotărâri judecătorești sau arbitrale, *ab initio* o asemenea variantă este exclusă de art. 713 alin. 1 C. proc. civ., de unde rezultă că dispoziția instanței de anulare a titlului executoriu ar fi fost posibilă numai în cazul celorlalte titluri executorii, respectiv cele avute în vedere tocmai de art. 713 alin. 2 C. proc. civ. Astfel, atunci când legea nu prevedea o cale de atac specifică pentru desființarea titlului, motive de fapt sau de drept ar fi putut fi invocate inclusiv pe cale de contestație la executare care, dacă ar fi fost găsite întemeiate, ar fi permis instanței să anuleze titlul respectiv. În prezent, această variantă este exclusă *de plano* căci inclusiv în lipsa unei „căi procesuale” pentru desființarea titlului, partea oricum poate recurge oricând la o acțiune de drept comun, fiind astfel o ipoteză ce nu își mai poate găsi aplicarea. Cel mult, anularea titlului executoriu, cum dispune art. 720 alin. 1 teza finală C. proc. civ., ar putea fi dispusă atunci când motivele de nulitate nu privesc fondul dreptului, sub rezerva schimbării practicii judiciare încetățenite cvasi-general până în prezent pentru cazurile în care legea prevedea o cale de atac specifică pentru desființarea titlului.

2. O altă propunere ***de lege ferenda*** am înțeles să formulăm în raport de caracterul necontencios al cauzei ce are ca obiect încuviințarea executării silite, unde instanța de executare este ținută a face verificările necesare pentru a observa dacă este incident vreunul din posibilele motive de respingere a cererii. Astfel, deși formularea pare a fi una permisivă, legiuitorul menționând că «instanța *poate* respinge cererea de încuviințare a executării silite», în realitate noi apreciem că ne aflăm în prezența unei norme imperative în sensul că numai în cazurile prevăzute de art. 666 alin. 5 C. proc. civ. poate fi pronunțată o soluție de respingere a cererii, altfel soluția fiind de încuviințare a executării silite

Totuși, noi considerăm că folosirea verbului „a putea” în construcția «instanța poate» lasă nuanța unei norme permissive, nefiind utilizate sintagme specifice normelor imperative, cum ar fi „instanța trebuie” sau „instanța este obligată să.../este ținută să...”. Cu toate acestea, specificul normei nu rezultă numai dintr-o interpretare gramaticală, motiv pentru care, apreciind sistematic norma analizată, concluzia la care ajungem este că suntem în prezența unei norme imperative și restrictive în sensul că instanța va respinge cererea de încuviințare a executării silite numai în ipotezele anume enunțate de către legiuitor, în caz contrar soluția fiind de admitere a cererii. De altfel, **pentru acuratețea exprimării, în raport și de specificul procedurii, *de lege ferenda* textul cuprins în art. 666 alin. 5 teza I C. proc. civ. ar trebui reformulat prin renunțare la verbul „poate” astfel încât să rezulte clar că „instanța respinge cererea de încuviințare a executării silite numai dacă (...)”.**

3. De asemenea, am considerat util a formula o propunere ***de lege ferenda*** față de omisiunea legiuitorului de a menționa în mod expres și hotărârile arbitrale alături de cele judecătorești în categoria titlurilor executorii cărora nu li se aplică regula instituită prin alin. 2 al art. 713 C. proc. civ. Cu privire la acest aspect, am apreciat că suntem în prezența unei erori legislative, respectiv a unei necorelări a textului de lege cu alineatul imediat anterior. De altfel, tocmai din interpretarea coroborată a celor două norme juridice vom observa că nu se poate ajunge la altă concluzie, câtă vreme legiuitorul stabilește atât pentru hotărârile judecătorești, cât și pentru cele arbitrale același regim de inadmisibilitate a contestației prin care se invocă motive de fapt sau de drept ce se puteau opune în cadrul litigiului inițial sau al căilor de atac. Astfel, noi considerăm că art. 713 alin. 1 C. proc. civ. pune semnul egalității între efectele juridice ale unei hotărâri judecătorești și cele ale unei hotărâri arbitrale, incluzând aici – opinăm noi – și calea de atac a acțiunii în anulare prevăzute de art. 608 C. proc. civ. în cazul litigiilor arbitrale. Or, în situația în care art. 713 alin. 1 C. proc. civ. exclude *toate* tipurile de motive (de fapt, de drept, de procedură sau de drept material) din conținutul contestației la executare atunci când titlul executoriu este dat de o hotărâre judecătorească sau arbitrală, a interpreta alin. 2 al aceluiași

articol în sensul că nu se vor putea invoca motive ce țin de fondul dreptului doar în cazul hotărârii judecătorești ar fi vizibil eronat. Credem noi că regula trasată de alin. 1 este limpede, asemenea motive fiind *ab initio* excluse inclusiv în privința hotărârii arbitrale, chiar în condițiile în care acțiunea în anulare nu ar avea natura juridică a unei căi de atac devolutive. Ca atare, fără a supune fondul raportului juridic unei cercetări efectuate de instanțele judecătorești, art. 713 alin. 1 C. proc. civ. recunoaște hotărârii arbitrale aceleași efecte precum cele produse de hotărârea judecătorească sub aspectul admisibilității contestației la executare. Drept urmare, interpretarea alin. 2 în sensul că numai hotărârea judecătorească este exclusă din ipoteză, iar nu și cea arbitrală, ar denatura complet sensul normei și ar aduce-o într-un conflict ireconciliabil cu norma stabilită de alin. 1, fiind ipoteze ce se exclud reciproc.

Având în vedere cele expuse mai sus, ***de lege ferenda* apreciem că se impune completarea dispozițiilor art. 713 alin. 2 C. proc. civ. tocmai în sensul amintit, respectiv prin inserarea hotărârilor arbitrale alături de hotărârile judecătorești ca excepție de la reglementarea criteriului de admisibilitate cuprins în textul amintit, respectiv teza inițială a alineatului să fie reformulată în maniera următoare: «în cazul în care executarea silită se face în temeiul unui alt titlu executoriu decât o hotărâre judecătorească sau arbitrală (...)**».

4. Referitor la norma cuprinsă în art. 713 alin. 4 C. proc. civ., apreciem un aparent dezacord între norma în discuție și întregul articol dedicat *admisibilității* contestației la executare, cu atât mai mult cu cât dispozițiile art. 690 – art. 696 C. proc. civ. detaliază intervenția creditorilor în cursul executării silite pornite de un alt creditor. Or, într-o interpretare bazată pe regula *actus interpretandus est potius ut valeat quam ut pereat*, vom considera că scopul urmărit de către legiuitor prin această normă atipică este acela de a condiționa accesul altor creditori la instituția contestației la executare de intervenția în executarea silită inițiată de alți creditori. De altfel, la această concluzie se ajunge și prin raportare la topografia textului, obiectul articolului fiind totuși admisibilitatea contestației la executare, iar nu intervenția altor creditori în procedura execuțională.

Drept urmare, nu ne putem ascunde suprinderea față de modul inadecvat al formulării alese de către legiuitor, în condițiile în care sensul normei juridice nu poate fi identificat decât printr-o interpretare raportată la *poziția textului* în articol. Dacă am lectura strict dispozițiile art. 713 alin. 4 C. proc. civ. extrase din contextul articolului în care se află, în niciun caz nu am ajunge la concluzia că alți creditori ar avea accesul procesual de a formula o contestație la executare sub rezerva intervenției lor (anterioare sau concomitente) în executarea silită *pendinte*. Astfel, textul pare a reglementa exclusiv *intervenția* în procedura execuțională, nicidecum admisibilitatea unei contestații la executare și, cu atât mai puțin, o eventuală intervenție într-o contestație la executare *pendinte*. Or, pentru a lămuri acest aspect, dacă respectivii creditori intervenienți pot formula contestația la executare sau, în plus, pot interveni chiar în cadrul unei contestații *pendinte* în care nu sunt parte, credem că legiuitorul ar trebui să intervină expres în sensul reformulării alineatului pentru ca forma să corespundă sensului urmărit. Pe cale de consecință, ***de lege ferenda* propunem ca art. 713 alin. 4 C. proc. civ. să dispună în mod explicit asupra faptului că „pot formula contestație la executare și creditorii intervenienți în executarea efectuată de alți creditori”**. În acest fel credem că ar exista corespondență între forma normei juridice și sensul său real.

5. În altă ordine de idei, noi considerăm că legiuitorul a instituit un *termen unic de 15 zile* pentru formularea contestației la executare în ipoteza executării silite prin poprire, iar art. 715 alin. 1 pct. 2 C. proc. civ. nu face altceva decât să stabilească *momentul* de la care începe a curge acest termen folosind principiul general al luării la cunoștință – noțiune mai vastă decât *opozabilitatea actului*. Altfel spus, precum în norma generală cuprinsă de art. 715 alin. 1 pct. 1 C. proc. civ., de la data luării la cunoștință, părții începe a-i curge și termenul pentru contestarea

actului de executare silită, a măsurii dispuse sau a întregii executări silite. Singura particularitate în această situație a popririi constă în modul de determinare a acestui moment în care părții îi devine cunoscută măsura dispusă (executarea debitorului prin poprire). Or, în raport de procedura derogatorie întâlnită în cazul popririi, legiuitorul a fost ținut a stabili reguli clare pentru determinarea momentului de început al termenului tocmai pentru că, fiind peremptoriu (imperativ) și absolut, nu poate fi permis părții să îl modifice, să îi stabilească întinderea sau cursul. Drept urmare, nu considerăm că ar fi reglementate două termene, dar nici măcar două momente diferite în care termenul ar începe a curge, cu dreptul părții de a alege între cele două.

Privită astfel, norma ar părea că instituie o prorogare a termenului în favoarea contestatorului, având posibilitatea de a alege oricare din cele două momente care ar fi mai aproape de data formulării contestației la executare, de asemenea manieră încât termenul de 15 zile să fie respectat. Noi credem însă că art. 715 alin. 1 pct. 2 C. proc. civ. este interpretat greșit, ajungându-se la concluzii în contra sensului normei juridice. În realitate, textul reglementează un termen unic, de 15 zile, pentru formularea contestației la executare în cazul popririi. Regula în materie este că termenul va începe a curge de la data comunicării sau înștiințării privind înființarea popririi, adică de la momentul la care debitorul ia la cunoștință despre măsura efectuată. Lectură *per a contrario*, norma conține, în esență, principiul general în materie de termene procedurale, anume că nu va curge termenul în defavoarea părții înainte ca partea însăși să aibă cunoștință despre actul sau măsura în discuție.

Cu toate acestea, specificul executării silite prin poprire – anume că măsura se înființează efectiv *înainte* ca debitorul să cunoască acest lucru, fiind abia ulterior informat despre aceasta – poate conduce la situația în care poprirea să producă deja efectele juridice *înainte* ca debitorul să primească acea comunicare sau înștiințare, cum este cazul veniturilor periodice. Legiuitorul menționează numai această excepție având în vedere că, în cazul celorlalte obiecte ale executării prin poprire nu s-ar putea determina, în mod cert, un alt moment de la care debitorul cunoaște despre înființarea popririi decât tocmai data comunicării sau înștiințării. Drept urmare, vom observa că regula este ca termenul să înceapă a curge de la data la care debitorul primește comunicarea sau înștiințarea despre poprirea înființată, însă în cazul veniturilor periodice, acest moment nu poate depăși data primei rețineri efectuate în baza popririi. Aceasta, deoarece de la acel moment, debitorul în mod cert ia la cunoștință despre măsura înființată. Pe cale de consecință, art. 715 alin. 1 pct. 2 C. proc. civ. trebuie înțeles în sensul că termenul începe să curgă de la data la care debitorul a luat la cunoștință despre înființarea popririi, respectiv de la data la care a primit comunicarea sau înștiințarea despre măsura dispusă, iar în cazul popririi asupra veniturilor periodice, de la această dată sau de la momentul efectuării primei rețineri din venituri, după caz, în funcție de care dată este anterioară, având astfel prioritate momentul inițial la care debitorul este astfel încunoștințat despre măsura popririi. Vom reține astfel că termenul începe să curgă la oricare din cele două momente, respectiv acela care este primul în ordine cronologică, ceea ce înseamnă că debitorul nu se va putea prevala de un moment ulterior, pentru a fi încă în termenul de formulare a contestației.

De lege ferenda, noi considerăm că art. 715 alin. 1 pct. 2 C. proc. civ., în raport de observațiile de mai sus, ar trebui să aibă un conținut în sensul următor: (... termen de 15 zile de la data când) „debitorul a luat cunoștință de înființarea popririi, care are loc la data primirii comunicării sau înștiințării despre poprire. În cazul popririi asupra unor venituri periodice, data luării la cunoștință este cea a primei rețineri efectuate din aceste venituri, dacă este anterioară primirii comunicării sau înștiințării despre poprire”. În acest fel, credem noi că s-ar înlătura orice dubiu cu privire la termenul de formulare a contestației, care este unic, prevăzut în teza I a art. 715 alin. 1 C. proc. civ., dar și cu privire la modul în care pot opera cele două momente distincte, fiind evident că data efectuării primei rețineri asupra veniturilor periodice nu mai prezintă niciun interes practic dacă este ulterioară primirii comunicării sau înștiințării despre înființarea popririi

deoarece termenul de contestație a început deja să curgă tocmai de la data respectivei recepționări a informării debitorului despre măsura dispusă.

6. Având în vedere că dispozițiile art. 200 C. proc. civ. sunt excluse din procedura de judecată a contestației la executare, însă regulile stabilite de art. 201 C. proc. civ. se aplică în mod corespunzător, am înțeles să formulăm o propunere **de lege ferenda** și sub acest aspect. Astfel, am apreciat că instanța va fi nevoită să caute toate posibilitățile prin care cauza să ajungă la primul termen de judecată pentru a fi apoi invocate, chiar din oficiu, neregularitățile constatate, sub sancțiunea anulării cererii, a suspendării judecării cauzei sau a decăderii din probe, după caz. În atare situație, litigiul poate ajunge la primul termen de judecată într-o formă trunchiată, transpus forțat spre o judecată ce are șanse minime de a mai avea loc, posibil cu lipsă de procedură față de intimatul ce nu a putut fi citat (lipsind în mod evident întâmpinarea din partea acestuia) sau cu imposibilitatea stabilirii cadrului procesual, a obiectului judecării ori alte asemenea. Toate acestea se vor produce pentru simplul motiv că orice sancțiune procesuală care ar putea interveni va fi dispusă cel mai devreme la primul termen de judecată, nefiind incidente dispozițiile speciale ale art. 200 C. proc. civ. care permit anularea cererii înaintea primului termen de judecată și cu renunțarea la unele garanții procesuale, cum ar fi contradictorialitatea procedurii.

Drept urmare, fără a fi întru totul împotriva procedurii instituite de art. 200 C. proc. civ., noi apreciem că intervenția legiuitorului prin teza finală a art. 717 alin. 1 C. proc. civ. a fost una nefastă, fiind un compromis inutil și ineficient. **De lege ferenda propunem fie restructurarea procedurii regularizării cererii de chemare în judecată de asemenea manieră încât să fie menționat expres caracterul subsidiar al sancțiunii anulării cererii și numai pentru rațiuni ce împiedică judecarea ulterioară a cauzei (putând fi astfel aplicabilă inclusiv procedurii contestației la executare), fie completarea tezei finale a art. 717 alin 1 C. proc. civ. cu precizarea expresă a eliminării din procedura contestației la executare și a dispozițiilor art. 201 C. proc. civ.**

7. O altă propunere **de lege ferenda** am exprimat-o dat fiind faptul că, în cuprinsul art. 719 alin. 1 C. proc. civ. este prevăzut că suspendarea facultativă a executării silite poate fi dispusă până la soluționarea *contestației la executare* sau a *altei cereri privind executarea silită*, însă dispozițiile cuprinse în art. 719 alin. 2 și alin. 3 C. proc. civ. raportează quantumul cauțiunii strict la *obiectul contestației*, iar nu și la obiectul *altor cereri privind executarea*. De aici s-ar putea desprinde două concluzii antitetice: pe de o parte, în cazul altor cereri privind executarea decât contestația la executare, obligația de plată a cauțiunii nu ar fi pretinsă de către legiuitor, nefiind menționată expres. Pe de altă parte, s-ar putea aprecia în sensul că legiuitorul a avut în vedere valoarea obiectului *cererii principale* în cadrul căreia se solicită suspendarea executării silite, contestația la executare fiind numai categoria cea mai uzuală unde se formulează asemenea cereri de suspendare a executării silite. Noi apreciem că sensul real al reglementării este surprins de această a doua interpretare având în vedere că rolul cauțiunii este același, indiferent că suspendarea facultativă intervine în cadrul unei contestații la executare sau a altei cereri principale referitoare la executarea silită. Drept urmare, pentru înlăturarea oricăror incertitudini, **de lege ferenda propunem înlocuirea sintagmei „obiectul contestației” din conținutul art. 719 alin. 2 și alin. 3 C. proc. civ. cu „obiectul cererii principale” sau cu „obiectul contestației sau al altei cereri principale privind executarea silită”.**

8. O propunere **de lege ferenda** am formulat și cu privire la efectul special prevăzut de art. 701 alin. 4 C. proc. civ. Astfel, noi apreciem că desființarea de drept a actelor efectuate în ziua soluționării cererii de suspendare a executării silite nu este atrasă sau influențată de soluția ce va fi dată asupra contestației la executare deoarece, prin judecarea fondului, instanța oricum se va pronunța în acest sens în caz de admitere a cererii, potrivit art. 720 alin. 1 C. proc. civ. Drept urmare, desființarea (sau anularea) actului de executare nu mai trebuia menționată în cazul

suspendării executării silite din moment ce reprezintă oricum o consecință a admiterii contestației la executare. Ba dimpotrivă, noi apreciem că desființarea de drept impusă de art. 701 alin. 4 C. proc. civ. cu privire la actele sau măsurile de executare este atrasă strict de admiterea de către instanță a cererii de suspendare a executării silite, considerându-se că s-au efectuat cu încălcarea măsurii executorii referitoare la suspendare, respectiv cu încălcarea efectului principal, acela al opririi procedurii execuționale. Altfel spus, fiind dispusă suspendarea executării silite în aceeași zi, evident că actele de executare nu mai pot fi efectuate din moment ce efectul suspendării este acela al opririi temporare a întregii proceduri execuționale. De aici rezultă că acele acte sau măsuri au fost realizate cu încălcarea consecințelor juridice ale dispoziției de suspendare, fiind în afara cadrului legal, sens în care opțiunea legiuitorului de a le considera desființate de drept este cât se poate de firească. Această orientare este însă strict legată și determinată de soluția dată asupra cererii de suspendare a executării silite, fiind indiferentă – la acel moment – modalitatea de soluționare în fond a contestației la executare, motiv pentru care este total nejustificată mențiunea finală cuprinsă în art. 701 alin. 4 C. proc. civ. referitoare la *admiterea contestației la executare*. **Noi apreciem, de lege ferenda, că art. 701 alin. 4 C. proc. civ. ar trebui reformulat în sensul eliminării mențiunii finale făcute la admiterea contestației la executare, fiind o cerință inutilă și nejustificată în raport de întreaga reglementare a măsurii suspendării executării silite.**

9. De asemenea, lipsa de coerență a legiuitorului și mai vizibilă în cuprinsul art. 720 alin. 8 C. proc. civ. ne-a determinat să formulăm o nouă propunere *de lege ferenda*. În textul amintit se arată că instanța solicită încheierea prevăzută de art. 665 alin. 1 C. proc. civ. sau, după caz, actul care constată refuzul executorului judecătoresc de a primi ori de a înregistra cererea de executare silită, de a îndeplini un act de executare silită ori de a lua altă măsură prevăzută de lege. Nu doar că o asemenea normă procesuală nu face parte din rândul „efectelor soluționării contestației”, așa cum este obiectul de reglementare al art. 720 C. proc. civ. unde se regăsește prevederea amintită, dar jumătate din mențiunile acolo cuprinse nu au nicio legătură cu procedura contestației la executare, legiuitorul confundând două mecanisme juridice distincte, respectiv plângerea prevăzută de art. 665 alin. 2 C. proc. civ. și contestația îndreptată împotriva refuzului executorului judecătoresc. Astfel, din rândul încheierii executorului prevăzute de art. 665 alin. 1 C. proc. civ., a actului ce constată refuzul executorului de a primi sau de a înregistra cererea de executare, de a îndeplini un act de executare sau de a lua altă măsură prevăzută de lege, numai ultimele două elemente pot reprezenta obiectul unei contestații la executare, restul fiind criticabile pe calea plângerii prevăzute de art. 665 alin. 2 C. proc. civ.

Noi apreciem evident că trimiterea pe care art. 720 alin. 8 C. proc. civ. o face la încheierea prevăzută de art. 665 alin. 1 C. proc. civ. se referă, în realitate, numai la încheierea executorului judecătoresc ce conține refuzul de deschidere a procedurii execuționale, în caz contrar fiind aplicabile dispozițiile art. 717 alin. 2 C. proc. civ., instanța soluționând contestația la executare cu copia dosarului de executare (sau a actelor relevante din acesta pentru judecarea cauzei) depusă la dosarul instanței. Drept urmare, trimiterea pe care art. 720 alin. 8 C. proc. civ. o face la încheierea prevăzută de art. 665 alin. 1 C. proc. civ. este inutilă dacă este avută în vedere încheierea executorului de deschidere a dosarului de executare, astfel că, în atare situație, evident că legiuitorul se raportează numai la refuzul motivat al executorului, cuprins în încheierea dată în condițiile art. 665 alin. 1 C. proc. civ. Or, procedând în acest fel, evident că legiuitorul confundă calea procesuală a plângerii instituite prin art. 665 alin. 2 C. proc. civ. ca mecanism anterior procedurii execuționale și contestația la executare îndreptată împotriva refuzului executorului judecătoresc, ca mijloc specific procedurii execuționale, în condițiile în care reglementează ambele mijloace procesuale în cadrul aceluiași articol destinat efectelor soluționării contestației. ***De lege ferenda* propunem reformularea art. 720 alin. 7 și alin. 8 C. proc. civ. în sensul eliminării trimiterilor făcute la art. 665 C. proc. civ. tocmai pentru a se menține aceeași diferențiere firească între plângerea ce poate fi formulată potrivit art. 665 alin. 2 C. proc. civ. înainte ca**

procedura execuțională să fi fost efectiv declanșată și contestația la executare, atunci când refuzul executorului judecătoresc se manifestă în cadrul unei executări silite deja începute.

Din cele expuse mai sus rezultă principalele opinii formulate în cuprinsul prezentei lucrări, alături de numeroase interpretări punctuale sau cu privire la aspecte de detaliu. De altfel, analiza complementară a teoriei și a practicii judiciare, într-o abordare preponderent critică, reprezintă principalul argument în favoarea studiului de față. Astfel, fără a pretinde epuizarea subiectului dat de instituția contestației la executare, se poate observa că au fost surprinse principalele ipoteze ce au generat interpretări neunitare și ample dezbateri doctrinare. Chiar și în situațiile în care nu am formulat opinii noi, am înțeles să aducem critici suplimentare față de interpretările pe care le-am considerat necorespunzătoare și să formulăm argumente noi, suplimentare în susținerea opiniei îmbrățișate. În alte cazuri, am expus chiar opinii noi, încercând a le argumenta într-un mod ferit de critici ulterioare.

De altfel, importanța prezentei lucrări credem noi că se observă tocmai din prisma abordării noi a unei instituții juridice des întâlnite în practica judiciară și în lucrările de specialitate, care a rămas totuși la un stadiu limitat al cercetării. Ca atare, elementul de noutate al studiului nostru se observă, cu precădere, sub aspectul noii perspective asupra contestației la executare, precum și printr-o privire critică, dar constructivă, a opiniilor deja formulate și a evoluției legislative în domeniu. Am înclinat spre o asemenea manieră de abordare a temei având în vedere că numai dintr-o luptă a argumentelor credem noi că se poate creiona soluția corectă pentru fiecare problemă juridică, dar și pentru că inerția unor studii efectuate de-a lungul vremii în aceleași registre cauzează o posibilă stagnare a studiului contestației la executare contraindicată în raport de complexitatea instituției juridice și de importanța practică pe care o prezintă în mod indubitabil.